

CU PRIVIRE LA PROTECȚIA CIVILĂ

nr. 271 adoptat: 09.11.94 adoptat / promulgat: 09.11.94 la data de: 09.07.99

publicat în M. Of. nr. 020 din: 29.12.94 articolul

Cod de clasificare:

Modificat

Prezenta lege stabilește principiile fundamentale de organizare a protecției civile în republică, sarcinile ei, cadrul juridic al activității în acest domeniu a autorităților publice, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor (denumite în continuare unități economice), indiferent de tipul de proprietate și forma organizațional-juridică, precum și a cetățenilor.

Capitolul I

Articolul 1. Sistemul protecției civile

(1) Protecția civilă a Republicii Moldova reprezintă un sistem de măsuri și acțiuni, întreprinse pe scara întregului stat pe timp de pace și de război, în vederea asigurării protecției populației, proprietății în condițiile calamităților naturale și ecologice, avariilor și catastrofelor, epifitotilor, epizootiilor, incendiilor, precum și în cazul aplicării mijloacelor de nimicire moderne (denumite în continuare în condițiile situațiilor excepționale).

(2) În caz de apariție a situației excepționale, autoritățile publice elaborează și aprobă măsuri și acțiuni adecvate, reflectate în planurile speciale și în programele protecției civile.

(3) Protecția civilă include organele de conducere, de administrare rețeaua de observare și control de laborator (R.O.C.L.) asupra stării mediului înconjurător și obiectelor potențial periculoase, forțele și mijloacele de lichidare a efectelor situațiilor excepționale, sistemul de instruire pentru protecția civilă.

(4) Protecția civilă se organizează conform principiului teritorial de producție în corespundere cu organizarea administrativ-teritorială a republicii, cuprinzând toate ramurile economiei naționale. Organizarea protecției civile poartă un caracter obligatoriu.

(5) Răspunderea de pregătirea organelor Protecției Civile pentru a desfășura acțiuni în condițiile situațiilor excepționale este pusă pe seama Guvernului, conducătorilor ministerelor, departamentelor, administrației publice locale, unităților economice.

(6) Activitatea ministerelor, departamentelor, autorităților administrației publice locale, unităților economice în domeniul protecției civile este coordonată de Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, creat pe lângă Guvern.

(7) Departamentul protecției Civile și Situațiilor Excepționale este organul central de specialitate al administrației publice în domeniul protecției civile. Organele lui principale sînt Inspectoratul de Stat al Protecției Civile, Statul major al Forțelor Protecției Civile și Serviciul de salvare-deblocare, temelia căruia o constituie Direcția serviciului de salvatori și pompieri.

Articolul 2. Publicitatea în problemele protecției civile

(1) Activitatea autorităților publice, administrației unităților economice în domeniul protecției civile și asigurării securității populației în condițiile situațiilor excepționale este deschisă opiniei publice și mijloacelor de informare în masă.

(2) Autoritățile publice, conform competențelor stabilite de lege, sînt obligate să asigure informarea corectă a populației, prin intermediul mijloacelor de informare în masă, despre gradul de protecție a ei, iar în caz de apariție a situațiilor excepționale, despre caracterul pericolului apărut, despre acțiunile populației în situația creată și măsurile luate în vederea protecției ei.

Articolul 3. Cadrul juridic al activității Protecției Civile

(1) Cadrul juridic al activității protecției Civile se constituie din Constituție, prezenta lege, alte acte normative, precum și din acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Organele de conducere și de administrare ale Protecției Civile emit, în limitele competenței lor, acte normative care intră în vigoare la momentul publicării lor.

(3) Deciziile organelor de conducere și de administrare ale Protecției Civile, ce nu țin de competența lor, pot fi contestate în modul stabilit de legislație.

Articolul 4. Sarcinile principale ale Protecției Civile

(1) Sarcinile principale ale Protecției Civile sînt:

- a) protecția populației și a proprietății în condițiile situațiilor excepționale;
- b) executarea lucrărilor de salvare și altor lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale și la lichidarea efectelor acestora;
- c) organizarea pregătirii prealabile și multilaterale a populației, a obiectelor economiei naționale, forțelor Protecției Civile pentru desfășurarea acțiunilor în cazul apariției pericolului situațiilor excepționale și în condițiile lor.

(2) Protecția Civilă, în conformitate cu sarcinile ce îi revin:

a) organizarea forțelor necesare, capabile să asigure protecția de nădejde a populației, a proprietății în condițiile situațiilor excepționale, realizează înzestrarea lor tehnico-materială și pregătirea specială, le menține în stare permanentă de pregătire pentru acțiuni în condițiile situațiilor excepționale;

b) creează și menține în stare permanentă de pregătire sistemele de comandă, înștiințare și comunicații, organizează controlul și supravegherea situației radiative, chimice, bacteriologice și antiincendiară pe teritoriul republicii;

c) acumulează fondul necesar de construcții de protecție, le menține în stare permanentă de pregătire pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului;

d) acumulează și păstrează în siguranță mijloacele de protecție, produsele alimentare și medicamentele, mijloacele tehnico-materiale, financiare și de altă natură, sursele autonome de aprovizionare cu energie electrică și cu apă, prevăzute pentru situații excepționale;

e) protejează sursele de apă și sistemele de aprovizionare cu apă, produsele alimentare și materia prima alimentară, furajele, animalele agricole și plantele de infectare radiativă, chimică și bacteriologică, iar mediul înconjurător de poluare cu substanțe radioactive, otrăvitoare, cu acțiune puternică, toxice și cu mijloace bacteriologice;

f) pregătește din timp evacuarea, iar în caz de apariție a pericolului nemijlocit, evacuează populația și proprietatea din zonele periculoase;

g) înștiințează organele de conducere și populația republicii despre pericolul și apariția situațiilor excepționale, aduce în stare de pregătire completă forțele și mijloacele Protecției Civile și conduce acțiunile lor la executarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat;

h) acordă ajutor multilateral sinistralilor;

i) antrenează unitățile economice în acțiunile de preîntîmpinare și lichidare a efectelor situațiilor excepționale;

j) exercită controlul asupra efectuării măsurilor de profilaxie, menite să zădărnicească sau să diminueze probabilitatea apariției situațiilor excepționale și să reducă proprietățile efectelor lor, să sporească securitatea și stabilitatea funcționării tuturor ramurilor și obiectivelor economiei naționale;

k) asigură securitatea antiincendiară a obiectivelor economiei naționale, a populației și stingerea incendiilor;

l) organizarea și efectuează învățarea de către lucrătorii unităților economice și cetățeni a procedurilor de apărare și acțiune în condițiile situațiilor excepționale.

Capitolul II

TRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI CIVILE

Articolul 5. Atribuțiile Parlamentului

Parlamentul:

- a) adoptă acte legislative în domeniul protecției civile;
- b) organizează cercetarea și audierea chestiunilor ce țin de protecția civilă;
- c) ratifică, denunță, suspendă și anulează acțiunea acordurilor internaționale în domeniul protecției civile încheiate de Republica Moldova;
- d) aprobă constituirea organului public administrativ central de specialitate în domeniul protecției civile;

- e) declară starea de urgență în cazul pericolului și apariției situațiilor excepționale;
- f) declară mobilizarea parțială sau generală a cetățenilor pentru îndeplinirea sarcinilor protecției civile;
- g) stabilește volumul alocațiilor bugetare pentru protecția civilă.

Articolul 6. Atribuțiile Președintelui Republicii Moldova

Președintele Republicii Moldova:

- a) coordonează activitatea autorităților publice în domeniul protecției civile;
- b) declară, în conformitate cu legislația, mobilizarea parțială sau generală a cetățenilor pentru îndeplinirea sarcinilor protecției civile.

Articolul 7. Atribuțiile Guvernului

Guvernul:

- a) aprobă concepția dezvoltării protecției civile în republică;
- b) adoptă hotărâri și emite ordine și dispoziții privind organizarea și activitatea Protecției Civile;
- c) aprobă planurile protecției civile;
- d) efectuează conducerea generală și exercită controlul asupra activității ministerelor, departamentelor, autorităților administrației publice locale în domeniul protecției civile;
- e) stabilește sarcinile, direcțiile, prioritare și principiile activității organelor Protecției Civile, modul de organizare și exercitare a supravegherii de stat în domeniul protecției civile, creează organele ei;
- f) conduce activitatea de înzestrare a forțelor Protecției Civile cu tehnică specială și alte mijloace tehnico-materiale, crearea fondurilor republicane de rezerve de produse alimentare, medicamente, mijloace energetice, tehnico-materiale, financiare și de alte mijloace pentru protecția populației și asigurarea funcționării stabile a economiei naționale în condițiile situațiilor excepționale;
- g) atribuie alocații bugetare pentru întreținerea Protecției Civile și înzestrarea forțelor ei cu tehnică specială și alte mijloace tehnico-materiale;
- h) înștiințează Parlamentul și Președintele Republicii Moldova despre pericolul apariției și apariția situațiilor excepționale;
- i) aprobă Regulamentul Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, structura lui organizatorică și efectivul forțelor Protecției Civile.

Articolul 8. Atribuțiile Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale

Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale:

- a) exercită conducerea nemijlocită a Protecției Civile în republică și este responsabil pentru lichidarea efectelor situațiilor excepționale;
- b) efectuează coordonarea activității ministerelor, departamentelor și autorităților administrației publice locale în domeniul protecției civile;
- c) înștiințează organele de administrare ale Protecției Civile despre pericolul apariției și apariția situațiilor excepționale;
- d) adoptă în limitele competenței sale decizii în problemele organizării și realizării protecției civile;
- e) organizează elaborarea și realizarea programelor speciale de protecție a populației și economiei naționale, de pregătire și dotare a formațiunilor militarizate și nemilitarizate ale Protecției Civile;
- f) organizează efectuarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat de către formațiunile militarizate și nemilitarizate ale Protecției Civile în condițiile situațiilor excepționale;
- g) elaborează proiecte de acte normative și de planuri cu privire la protecția civilă și le prezintă Guvernului spre examinare în modul stabilit de lege;
- h) elaborează programe și organizează pregătirea organelor de administrare, forțelor Protecției Civile, precum și instruirea populației pentru protecția civilă;
- i) coordonează cercetările științifice în domeniul protecției genistice, radiative, chimice, medico-biologice și securității antiincendiare a obiectivelor economiei naționale și a populației;
- j) elaborează proiectul comenzii de stat pentru livrarea tehnicii speciale și a altor mijloace tehnico-materiale de înzestrare a forțelor Protecției Civile;

- k) exercită supravegherea de stat asupra executării acțiunilor de protecție civilă;
- l) organizează și susține colaborarea internațională în domeniul protecției civile;
- m) realizează alte măsuri în conformitate cu legislația.

Articolul 9. Atribuțiile ministerelor și departamentelor

Ministerele și departamentele:

- a) exercită, în limitele competenței lor, conducerea activității de realizare a sarcinilor în domeniul protecției civile, asigură starea de pregătire permanentă a obiectivelor din subordinea Protecției Civile pentru desfășurarea acțiunilor în condițiile situațiilor excepționale;
- b) elaborează și emit, de comun acord cu Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, regulamente, standarde, norme reguli, instrucțiuni și îndreptare privind protecția civilă;
- c) planifică și realizează măsuri profilactice de zădărnăcire sau diminuare a probabilității apariției situațiilor excepționale, de reducere a proporțiilor efectelor lor, de sporire a securității funcționării obiectivelor economiei naționale în condițiile situațiilor excepționale;
- d) asigură starea permanentă de pregătire pentru acțiuni în condițiile situațiilor excepționale a instituțiilor și laboratoarelor R.O.C.L., completarea lor, pregătirea cadrelor și înzestrarea tehnico-materială;
- e) creează rezerve departamentale de mijloace ale protecției civile;
- f) asigură executarea lucrărilor de salvare și altor lucrări în condițiile situațiilor excepționale;
- g) organizează activitatea de cercetări științifice în domeniul protecției civile;
- h) prezintă Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale informații în modul stabilit de lege;
- i) organizează, în modul stabilit de lege, pregătirea și verificarea cunoștințelor lucrătorilor de conducere și ale specialiștilor de la unitățile economice în domeniul protecției civile.

Articolul 10. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale:

- a) exercită, în limitele competenței lor, conducerea activității de îndeplinire a sarcinilor în domeniul protecției civile și asigură starea permanentă de pregătire a obiectivelor din subordinea Protecției Civile pentru acțiuni în condițiile situațiilor excepționale;
- b) asigură realizarea concepției protecției civile la unitățile economice;
- c) creează și mențin în stare permanentă de pregătire organele de administrare necesare, forțele și mijloacele Protecției Civile, precum și sistemele ei de comandă, înștiințare și comunicații, conform normelor stabilite de Guvern;
- d) organizează executarea lucrărilor de salvare și altor lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale;
- e) asigură înștiințarea la timp a populației în cazul apariției pericolului și apariției situațiilor excepționale, aduc la cunoștință regulile de comportare și modul de acționare în situația creată;
- f) realizează măsuri profilactice de zădărnăcire sau diminuare a probabilității apariției situațiilor excepționale, de reducere a proporțiilor efectelor lor;
- g) organizează pregătirea formațiunilor nemilitarizate și instruirea populației pentru protecția civilă;
- h) creează, în scopul asigurării protecției civile, rezerve de produse alimentare, medicamente, mijloace tehnico-materiale și alte mijloace, asigură acumularea menținerea fondului necesar de construcții de protecție în stare permanentă de pregătire pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului;
- i) prezintă Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale informații, în modul stabilit de lege.

Capitolul III

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE UNITĂȚILOR ECONOMICE ȘI ALE CETĂȚENILOR ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI CIVILE

Articolul 11. Drepturile lucrătorilor Protecției Civile

(1) Lucrătorilor Protecției Civile, în timpul executării lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat, în vederea îndeplinirii obligațiilor ce le revin, li se acordă dreptul:

a) să intre liber la orice oră a zilei sau a nopții în toate încăperile unităților economice, precum și în locuințele cetățenilor;

b) să deschidă, în caz de necesitate, ușile și ferestrele închise, construcțiile de îngrădire, să efectueze demontarea și demolarea construcțiilor, să întreprindă alte acțiuni pentru protecția civilă;

c) să limiteze temporar sau să interzică circulația transportului, precum și accesul cetățenilor pe unele sectoare de teren sau la obiective, să-i oblige pe cetățeni să părăsească anumite locuri;

d) să folosească liber mijloacele de telecomunicații care aparțin unităților economice și cetățenilor;

e) să primească de la persoanele cu funcții de răspundere de la obiectivul unde a apărut o situație excepțională informații necesare pentru executarea eficientă a lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat;

f) să antreneze forțele și mijloacele unităților economice, precum și formațiunile militare, militarizate, profesionale și nemilitarizate ale Protecției Civile în modul stabilit de lege;

g) să ceară de la autoritățile administrării publice locale, unitățile economice să li se pună la dispoziție fără plată tehnică, carburanți și lubrifianți, resurse umane, utilaj, mijloace de telecomunicații etc., iar în cazul executării lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat în decursul a mai mult de cinci ore - să fie asigurați cu produse alimentare, încăperi pentru odihnă și restabilirea forțelor efectivului și persoanelor antrenate la executarea acestor lucrări.

(2) Lucrătorii Protecției Civile participă la preîntâmpinarea și lichidarea efectelor situațiilor excepționale pe teritoriile altor state în conformitate cu acordurile interguvernamentale.

Articolul 12. Asigurarea socială și personală a lucrătorilor Protecției Civile

(1) Lucrătorii Protecției Civile sînt supuși asigurării sociale și personale obligatorii contra accidentelor de muncă, contra bolilor profesionale, dobîndite în timpul executării lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale, în modul și în condițiile stabilite de legislație.

(2) Condițiile de asigurare socială și personală obligatorie, indicate la alineatul (1), chiar dacă nu au fost încheiate în prealabil cu patronii, intră în vigoare cu momentul începerii executării lucrărilor de prevenire a situației excepționale sau de lichidare a efectelor ei.

Articolul 13. Drepturile și obligațiile cetățenilor

(1) Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii, care locuiesc pe teritoriul republicii, în condițiile situațiilor excepționale, au dreptul la protecția vieții și sănătății lor, la ajutor material și financiar, la folosirea fără plată a mijloacelor de protecție individuală și colectivă.

(2) Persoanelor care participă nemijlocit la salvarea populației și lichidarea efectelor situațiilor excepționale li se acordă drepturi și înlesniri suplimentare:

asigurare gratuită cu hrană, îmbrăcăminte, mijloace speciale de protecție, locuințe și transport în perioada executării lucrărilor de salvare și altor lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale;

b) asistența medicală și tratament fără plată;

c) compensație bănească, în cazul decedării în timpul îndeplinirii sarcinilor protecției civile, care este achitată de stat sau de patron în conformitate cu legislația;

d) asigurare cu pensie, în conformitate cu legislația, în cazul survenirii invalidității ca urmare a rănirii, contuzionării, schilodirii în timpul îndeplinirii sarcinilor protecției civile;

e) decorare cu ordine, medalii, diplome, acordare de premii bănești și cadouri de preț pentru bărbăție și vitejie manifestate în condițiile situațiilor excepționale.

(3) Persoanelor, care participă la lichidarea efectelor situațiilor excepționale, pentru perioada de executare a lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat, li se păstrează salariul mediu lunar, locul de muncă și vechimea în muncă, iar în cazul îndeplinirii acestor lucrări peste programul normal de lucru și în condiții deosebite de complicate remunerarea se efectuează în conformitate cu legislația.

4) Persoanele, care în timpul îndeplinirii sarcinilor protecției civile au fost rănite, contuzionate, schilodite sau au devenit invalide și au fost trimise la examen sau tratament medical de dispensar, de ambulatoriu sau clinic, li se păstrează, pentru timpul aflării în instituția medicală, locul de muncă, de studii, funcția scriptică și salariul mediu lunar, precum și li se restituie cheltuielile de deplasare la și de la locul de examen, tratament.

(5) Militarii organelor de administrare, ai formațiunilor militare și militarizate și ai instituțiilor Protecției Civile și membrii familiilor lor beneficiază de drepturile și înlesnirile prevăzute de Legea cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor, care trec pregătirea militară.

(6) Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii care locuiesc pe teritoriul republicii sînt obligați:

- a) să respecte cu strictețe actele legislative și alte acte normative privind protecția civilă;
- b) să cunoască semnalele Protecției Civile, regulile de comportare și ordinea acțiunilor în condițiile situațiilor excepționale;
- c) să îndeplinească cerințele Protecției Civile în viața cotidiană, în activitatea de producție și socială;
- d) să înștiințeze conducătorii obiectivelor economiei naționale și autoritățile administrației publice locale despre semnele depistate ale pericolului capabil să conducă la apariția situației excepționale;
- e) să participe activ la lichidarea efectelor situațiilor excepționale, să acorde ajutor multilateral sinistraților;
- f) să manifeste atitudine grijulie față de obiectivele și mijloacele Protecției Civile.

Articolul 14. Asigurarea drepturilor cetățenilor

(1) Autoritățile publice de toate nivelurile, organele administrative ale Protecției Civile, unitățile economice asigură realizarea drepturilor și înlesnirilor stabilite de legislație pentru persoanele antrenate la îndeplinirea sarcinilor Protecției Civile.

(2) Mărimea ajutorului și modul de acordare al acestuia sinistraților în condițiile situațiilor excepționale și la lichidarea efectelor lor sînt stabilite de Guvern.

Articolul 15. Drepturile organizațiilor obștești

(1) Organizațiile obștești, în conformitate cu statutele lor, au dreptul să participe la îndeplinirea sarcinilor Protecției Civile, să acorde ajutor sinistraților.

(2) Specialiștii de protecție civilă și alte persoane se pot asocia în conformitate cu legislația, în organizații obștești speciale în vederea îndeplinirii sarcinilor protecției civile.

Articolul 16. Obligațiile conducătorilor administrației publice locale și ai unităților economice

Conducătorii administrației publice locale și ai unităților economice sînt obligați:

- a) să exercite conducerea activității de asigurare a protecției civile în teritoriile și la obiectivele economiei naționale din subordine și să poarte răspundere pentru starea protecției civile la ele;
- b) să ia măsuri la timp și să desfășoare întregul volum de acțiuni pentru protecția civilă;
- c) să realizeze un complex de măsuri și acțiuni de sporire a securității și stabilității funcționării unităților economice, de zădărnire sau diminuare a probabilității apariției situațiilor excepționale;
- d) să ia măsuri necesare de protecție a salariaților și populației în condițiile situațiilor excepționale;
- e) să creeze, să instruiască și să mențină în stare de pregătire formațiunile nemilitarizate ale Protecției Civile, să învețe lucrătorii și populația procedeele de apărare și acțiune în condițiile situațiilor excepționale;
- f) să organizeze și să efectueze lucrări de salvare și alte lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale;

g) să creeze rezerve de mijloace tehnico-materiale, medicamente și alte mijloace necesare pentru asigurarea securității și stabilității funcționării unităților economice, să acumuleze fondul necesar de construcții de protecție, să le mențină în stare de pregătire permanentă pentru adăpostirea persoanelor supuse pericolului.

Capitolul IV CONDUCEREA PROTECȚIEI CIVILE, ORGANELE ADMINISTRATIVE, ALE SUPRAVEGHERII DE STAT ȘI FORȚELE PROTECȚIEI CIVILE, INSTRUIREA PRIVIND PROTECȚIA CIVILĂ

Articolul 17. Conducerea Protecției Civile

(1) Conducerea generală a Protecției Civile este exercitată de Guvern, care determină caracterul, volumul și termenele desfășurării activităților ce asigură îndeplinirea sarcinilor protecției civile. Guvernul exercită funcțiile de conducere prin Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale prin alte autorități publice. Prim-ministrul este președintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

(2) Conducerea nemijlocită a Protecției Civile este exercitată de Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, care se completează cu militari și persoane civile și poartă răspundere pentru pregătirea generală la îndeplinirea sarcinilor ce îi revin.

(3) Șeful Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale este vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și are drept să dea dispoziții (ordine) din numele lui.

(4) Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale exercită conducerea nemijlocită a activității ministerelor, departamentelor și autorităților administrației publice, unităților economice în domeniul protecției civile prin Inspectoratul de Stat al Protecției Civile, iar activitatea formațiunilor militare, militarizate specializate și nemilitarizate ale Protecției Civile - prin Statul Major al Forțelor Protecției Civile și Serviciul de salvare-deblocare.

(5) Conducerea Protecției Civile în raioane, orașe (sectoarele lor) și în sate este exercitată de conducătorii administrației publice locale; în ministere, departamente, la unitățile economice - corespunzător ministrii, șefii departamentelor și unităților economice.

Conducătorii menționați, conform funcțiilor, sînt președinți ai comisiilor pentru situații excepționale în structurile corespunzătoare.

Articolul 18. Organele administrative ale Protecției Civile

(1) Conducerea Protecției Civile este exercitată de conducătorii ministerelor și departamentelor personal, precum și prin comisiile, inspectoratele, direcțiile și secțiile Protecției Civile. Comisiile, inspectoratele, direcțiile și secțiile sînt organele administrative principale ale Protecției Civile.

(2) Direcțiile și secțiile Protecției Civile din raioane, orașe (sectoarele lor) sînt persoane juridice, dispun de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova și cu denumirea lor.

(3) În primăriile sătești conducerea nemijlocită a Protecției Civile se pune pe seama specialiștilor titulari (inspectorilor) pentru protecția civilă.

(4) În ministere, departamente, la unitățile economice se creează comisii pentru situații excepționale din numărul persoanelor de conducere și colaboratorii aparatului administrativ fără eliberarea lor de la locul de muncă de bază. Structura organizatorică și componența numerică a comisiilor se stabilesc de către autoritățile publice respective.

(5) Pentru îndeplinirea muncii curente în domeniul protecției civile la ministere, departamente, la unitățile economice care au mai mult de 300 de lucrători și la toate obiectivele economiei naționale potențial periculoase se numesc specialiști titulari (inspectorii) pentru protecția civilă, la celelalte obiective ale economiei naționale se numesc persoane responsabile, care cumulează munca de bază în domeniul protecției civile și sînt remunerate pentru aceasta cu o plată suplimentară în mărime de pînă la 50% din salariul de bază.

(6) Conducătorii comisiilor, inspectoratelor, direcțiilor de toate nivelurile sînt obligați să raporteze la timp și obiectiv, în modul stabilit de lege, despre toate cazurile de apariție a situațiilor excepționale, despre cauzele, efectele lor și despre măsurile întreprinse pentru lichidarea efectelor.

Articolul 19. Organele Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile

(1) Supravegherea de stat în domeniul protecției civile este exercitată de organele Inspectoratului de Stat al Protecției Civile care intră în componența Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

(2) Organele Inspectoratului de Stat al Protecției Civile asigură supravegherea asupra stării de protecție genistică, radiativă, chimică și medico-biologică a populației, obiectivelor economiei naționale și se divizează în organe republicane și locale.

(3) Organul republican al Inspectoratului de Stat al Protecției Civile este Direcția Protecției Civile și Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile. Organele locale sînt direcțiile, secțiile și inspectoratele Protecției Civile ale orașelor și raioanelor.

(4) Șeful Inspectoratului de Stat al Protecției Civile este Inspector principal de stat al Protecției Civile și totodată, conform funcții deținute, locțiitor al șefului Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

(5) Șeful Direcției Protecției Civile și Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile este totodată, conform funcții deținute, locțiitor al Inspectoratului principal de stat al Protecției Civile.

(6) Șeful secțiilor și subdiviziunilor subordonate Direcției Protecției Civile și Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile sînt totodată, conform funcțiilor deținute, inspectori superiori (principali), ceilalți lucrători ai Protecției Civile sînt inspectori ai protecției civile.

(7) Dispozițiile, avizele, hotărârile Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile sînt obligatorii pentru executare de către toți cetățenii, precum și de către ministere, departamente, unități economice. Ele pot fi modificate sau anulate numai de persoana cu funcții de răspundere ierarhic superioară a Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile sau de instanța de judecată. Contestarea dispozițiilor, avizelor, hotărîrilor nu sistează acțiunea lor.

(8) Sistemul de standarde și norme al protecției civile este condiționat de cerințele protecției genistice, radiative, chimice și medico-biologice a populației și proprietății, stabilite de standardele normele, regulile protecției civile.

(9) Cerințele sistemului de standarde și norme al protecției civile sînt obligatorii pentru executare.

(10) Standardele, normele și regulile protecției civile urmează a fi coordonate cu organele Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile.

(11) Licențele pentru diferite genuri de activități și lucrări cu scopul asigurării protecției genistice, radiative, chimice și medico-biologice a cetățenilor și intereselor unităților economice se eliberează de organele Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile.

(12) Obținerea licenței în modul stabilit de lege este obligatorie pentru: funcționarea, construcția și reconstrucția obiectivelor chimice, biologice, radiative, explozive și inflamabile, proiectarea și deservirea construcțiilor de protecție ale Protecției Civile, sistemului de preîntîmpinare și desfășurare de acțiuni în situații excepționale, crearea unităților economice, formațiunilor și serviciilor Protecției Civile (militare, militarizate, specializate, teritoriale, etc.), producerea tehnicii, utilajului și mijloacelor de executare a lucrărilor de salvare-deblocare și a altor lucrări de neamînat, implementarea tehnologiilor de preîntîmpinare a situațiilor excepționale și desfășurarea de acțiuni în situații excepționale, transportarea încărcăturilor periculoase, etc.

(13) Nomenclatorul genurilor de activități și lucrări, pentru efectuarea cărora se eliberează licența, modul de primire și de retragere a ei sînt stabilite de Guvern.

(14) Activitatea unităților economice, precum și a cetățenilor, legată de asigurarea protecției civile, conform legislației, nu se impune, cu excepția impozitului pe venit și taxei pe valoarea adăugată a căror achitare se reglementează conform prevederilor Codului fiscal și ale Legii cu privire la administrarea impozitului pe venit și pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal nu este impozabilă, conform legislației.

[Alin.14 art.19 completat prin Legea nr.493-XIV din 09.07.99]

[Alin.14 art.19 completat prin Legea nr.1592-XIII din 27.02.98]

(15) În activitatea lor organele Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile colaborează cu alte organe ale Supravegherii de Stat.

Articolului 20. Obligațiile organelor Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile

(1) Organele supravegherii de Stat în domeniul protecției civile sînt obligate:

- a) să exercite supravegherea asupra respectării de către ministere, departamente, unități economice, precum și de către cetățeni a cerințelor prezentei legi, a altor acte normative privind protecția civilă;
- b) să informeze populația despre starea protecției civile a obiectivelor economiei naționale și rezultatele activității de supraveghere;
- c) să acorde ajutor la elaborarea standardelor, normelor și regulilor protecției civile și să le aprobe;
- d) să exercite supravegherea asupra îndeplinirii de către organizațiile de proiectare și de construcții, precum și de către unitățile economice și cetățeni a cerințelor protecției genetice, radiative, chimice, medico-biologice a populației la proiectarea, construcția, reconstrucția și reutilizarea tehnică a obiectivelor;
- e) să participe la activitatea comisiilor pentru darea în exploatare a obiectivelor naționale.

Articolul 21. Drepturile organelor Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile

(1) Pentru îndeplinirea obligațiilor ce le revin, organele Supravegherii de Stat în domeniul protecției civile au dreptul:

- a) să efectueze la orice oră de zi sau noapte cercetarea genetică, radiativă, chimică, medico-biologică a obiectivelor economiei naționale să emită dispoziții, avize, hotărâri pentru înlăturarea încălcărilor prezentei legi, standardelor, normelor și regulilor protecției civile;
- b) să controleze în unitățile administrativ-teritoriale la obiectivele economiei naționale starea mijloacelor individuale și colective de protecție, precum și pregătirea formațiunilor Protecției Civile pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin;
- c) să verifice nivelul de cunoștințe privind protecția civilă al personalului de conducere, de comandă, al specialiștilor economiei naționale și al cetățenilor;
- d) să ceară de la ministere, departamente și unități economice informații privind starea protecției civile a obiectivelor economiei naționale și a populației, precum și date despre situațiilor excepționale și efectele lor;
- e) să antreneze, în modul stabilit de lege, specialiști de la institutele și organizațiile de cercetări științifice și de proiectare, ingineri și tehnicieni, alți lucrători de la obiectivele economiei naționale pentru a participa la elaborarea măsurilor de protecție civilă, la efectuarea expertizelor corespunzătoare, iar în caz de necesitate, și pentru a participa la exercitarea controlului asupra respectării standardelor, normelor, regulilor protecției civile;
- f) să prezinte autorităților publice proiecte de acte legislative și de alte acte normative privind protecția civilă;
- g) să aprobe să aprobe standardele, normele și regulile de protecție genetică, radiativă, chimică, medico-biologică a obiectivelor economiei naționale și populației, să coordoneze actele normative în domeniul protecției civile;
- h) să sisteze total sau parțial activitatea unității economice (unui domeniu de producție aparte), să interzică exploatarea clădirilor construcțiilor unor încăperi separate, sectoarelor de producție sau agregatelor, în cazul depistării încălcărilor cerințelor privind protecția civilă, precum și a cauzelor și condițiilor care pot duce la apariția situației excepționale, creează pericol pentru viața și sănătatea omului, duc la distrugerea (contaminarea) valorilor materiale;
- i) să sisteze construcția sau reconstrucția clădirilor și construcțiilor în caz de depistare a abaterilor de la documentele de deviz și proiectare sau de la cerințele standardelor, normelor, regulilor protecției civile;
- j) să aplice, în corespundere cu legislația, sancțiuni sub formă de amendă persoanelor cu funcții de răspundere și cetățenilor pentru încălcarea sau nerespectarea cerințelor, standardelor, normelor și regulilor protecției genetice, radiative, chimice, medico-biologice a obiectivelor economiei naționale și populației, să emită dispoziții, avize, hotărâri cu privire la sistarea activității obiectivului economiei naționale, sectorului, agregatului;
- k) să elibereze și să anuleze, în modul stabilit de lege, licențe pentru anumite genuri de activități, legate de exercitarea protecției genetice, radiative, chimice, medico-biologice a obiectivelor economiei naționale și a populației.

Articolul 22. Forțele Protecției Civile

(1) Forțele protecției Civile includ unitățile și subunitățile, formațiunile militarizate ale Protecției Civile, Direcției serviciului de salvatori și pompieri, formațiunile specializate ale ministerelor, departamentelor, formațiunile nemilitarizate, instituțiile și organizațiile speciale.

(2) Baza forțelor Protecției Civile o constituie unitățile și subunitățile, formațiunile militarizate ale Protecției Civile și Direcției serviciului de salvatori și pompieri, destinate să execute lucrări de salvare și alte lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale la obiectivele și sectoarele deosebit de importante, în circumstanțe deosebit de complicate.

[Alin. (2) în redacția Legii nr. 621-XIII din 31.10.95 (se introduc unele cuvinte)]

(3) Subunitățile de salvare-deblocare ale Protecției Civile, detașamentele militarizate și militare de salvatori și pompieri, unitățile și posturile Protecției Civile intră în componența Serviciului de salvare-deblocare al Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, se folosesc prin dispoziția șefului departamentului și se completează cu militari și persoane civile pe baza de contract militar sau militarizat și cu militari în termen.

[În redacția Legii nr. 621-XIII din 31.10.95]

(4) Conducerea nemijlocită a Forțelor Protecției Civile, destinate pentru lichidarea efectelor situațiilor excepționale se exercită prin intermediul Statului Major al Forțelor Protecției Civile.

(5) Formațiunile specializate ale ministerelor și departamentelor, menite să exercite controlul permanent asupra stării mediului înconjurător, obiectivelor potențial periculoase ale economiei naționale și să lichideze efectele situațiilor excepționale, la aceste obiective, sînt folosite conform dispozițiilor conducătorilor ministerelor și departamentelor respective, care poartă răspundere pentru starea de pregătire a formațiunilor menționate pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin.

(6) Regulamentele formațiunilor specializate ale ministerelor și departamentelor se elaborează de către autoritățile publice respective și se coordonează cu Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

(7) Formațiunile nemilitarizate ale Protecției Civile se completează din rîndul populației apte pentru muncă. Ele se creează conform principiului teritorial de producție: formațiunile teritoriale se organizează la nivel de republică, raion, oraș (sectoare ale orașului), sat; celelalte - la nivel de unitate economică.

(8) În componența formațiunilor nemilitarizate se includ în mod obligatoriu cetățenii Republicii Moldova; bărbați - în vîrstă de la 18 la 60 ani, femei - în vîrstă de la 18 la 55 de ani, cu excepția invalizilor de gradul I și la II, femeilor gravide și celor care au copii sub 8 ani.

(9) Numărul formațiunilor nemilitarizate, structura scriptică de organizare a lor, asigurarea tehnico-materială și modul de folosire se stabilesc în Regulamentul formațiunilor nemilitarizate ale Protecției Civile.

(10) Răspunderea pentru starea de pregătire a formațiunilor nemilitarizate ale Protecției Civile pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin o poartă conducătorii obiectivelor economiei naționale, pe baza cărora sînt create aceste formațiuni.

(11) Observațiile asupra poluării mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, cu acțiune puternică, toxice și cu mijloace bacteriene (biologice) se efectuează de către R.O.C.L., include: centrele și instituțiile sanitaro-igienice și antiepidemice ale Ministerului Sănătății, rețeaua de stații Hidrometeo ale serviciului "Hidrometeo" al Departamentului Protecției Mediului Înconjurător, laboratoarele veterinare, agrochimice, stațiile de protecție a plantelor ale Ministerului Agriculturii și Alimentației. La realizarea acestor obiective sînt antrenate laboratoarele Ministerului Serviciilor Comunale și Exploatării Fondului de Locuințe etc.

(12) R.O.C.L. include instituțiile principale (orașenești și raionale), laboratoarele centrale specializate și centrele de indicație a substanțelor radioactive, otrăvitoare, cu acțiune puternică, toxice și mijloacelor bacteriene (biologice). Numărul de instituții și laboratoare ale R.O.C.L. este aprobat de Guvern.

(13) Observările și controlul de laborator se organizează și se efectuează în conformitate cu Regulamentul R.O.C.L. Răspunderea pentru activitatea instituțiilor și laboratoarelor ce intră în componența R.O.C.L. revine conducătorilor respectivi.

(14) Coordonarea și controlul asupra activității R.O.C.L. le exercită Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

(15) Conform dispoziției Guvernului la executarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale și la lichidarea efectelor lor pot fi antrenate unitățile

militare ale Ministerului Apărării, subunitățile și unitățile Ministerului Afacerilor Interne și ale Ministerului Securității Naționale.

Articolul 23. Conducerea executării lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat

(1) Conducerea operativă a forțelor și mijloacelor Protecției Civile la executarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat în cazul apariției situației excepționale de proporție republicană, locală și la nivel de obiectiv se efectuează corespunzător de către Departamentul Protecției Civile și Situațiilor excepționale, conducătorii administrației publice locale și ai unităților economice.

(2) Conducătorului lucrărilor de salvare și ai altor lucrări de neamînat i se subordonează toate forțele și mijloacele sosite pentru lichidarea situației excepționale, indiferent de apartenența departamentală. Nimeni dintre persoanele cu funcții de răspundere nu este în drept să intervină la acțiunile conducătorului lucrărilor de salvare și al altor lucrări de neamînat sau să anuleze comenzile și dispozițiile lui de conducere a forțelor și mijloacelor Protecției Civile.

Articolul 24. Instruirea pentru protecția civilă.

(1) Instruirea tuturor categoriilor de populație pentru protecția civilă are un caracter general și este obligatorie de la vârsta de 8 ani în școlile de cultură generală, precum și în instituțiile de învățămînt mediu de specialitate și de învățămînt superior din contul timpului de studii, la unitățile economice din contul timpului de muncă și la locul de trai în afara orelor de program, conform programelor special elaborate.

(2) Instruirea pentru protecția civilă a aparatului administrativ, a lucrătorilor și a efectivului formațiunilor nemilitarizate ale unităților economice se asigură de către conducătorii acestor unități economice, ținându-se cont de specificul lor, din contul timpului de lucru, în conformitate cu prezenta lege și cu dispoziția Guvernului.

(3) Lucrătorii de conducere și specialiștii unităților economice, după confirmarea lor în funcție, sînt obligați să treacă instruirea pentru protecția civilă, în măsura în care ar asigura îndeplinirea obligațiilor de serviciu în domeniul protecției civile. Specializarea lor ulterioară pentru protecția civilă se efectuează nu mai rar de o dată în trei ani fiind scoși din producție.

Capitolul V

ASIGURAREA FINANCIARĂ ȘI TEHNICO-MATERIALĂ A PROTECȚIEI CIVILE

Articolul 25. Asigurarea financiară a Protecției Civile

(1) Finanțarea protecției civile se efectuează:

a) în republică în întregime și la unitățile ei administrativ-teritoriale - din contul mijloacelor bugetului de stat și ale bugetelor locale alocate în mod centralizat Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale;

b) în ministere, departamente - din contul mijloacelor bugetului de stat alocate Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, precum și din fondurile sale centralizate și mijloacele de rezervă;

c) la unitățile economice - din contul mijloacelor unităților economice.

(2) Activitățile de protecție civilă pot fi finanțate și din alte surse, conform legislației.

(3) Cheltuielile legate de desfășurarea activităților de protecție a populației și de lichidare a efectelor situațiilor excepționale se acoperă din contul fondurilor centralizate și mijloacelor de rezervă ale ministerelor și departamentelor, la obiectivele cărora s-au produs situații excepționale, precum și din mijloacele fondurilor de asigurare.

(4) Cheltuielile pentru protecția civilă în bugetul de stat, bugetele locale, bugetele ministerelor, departamentelor și unităților economice constituie un compartiment (articol) aparte.

Articolul 26. Asigurarea tehnico-materială a Protecției Civile

(1) Asigurarea tehnico-materială a Protecției Civile se efectuează din contul mijloacelor alocate Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

(2) Asigurarea Protecției Civile cu tehnică specială și cu alte mijloace tehnico-materiale necesare se efectuează prin intermediul Departamentului Protecției Civile și Situațiilor

Excepționale, Ministerelor și departamentelor, autorităților administrației publice locale, costul mijloacelor primite fiind achitat de către beneficiar.

(3) Pentru protecția populației, efectuarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări de neamînat în condițiile situațiilor excepționale și la lichidarea efectelor lor în republică se creează rezerve de mijloace de protecție și rezerve de alte mijloace tehnico-materiale.

(4) Componenta, modul de completare și utilizare a rezervelor de stat în domeniul protecției civile sînt stabilite de către Guvern, conducătorii ministerelor, departamentelor, administrației publice locale, unităților economice.

Articolul 27. Averea protecției Civile

(1) Averea Protecției Civile se constituie din clădirile și încăperile Departamentului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și ale subdiviziunilor lui, construcțiile de protecție, instalațiile de înștiințare și de telecomunicații, laboratoarele, depozitele, mijloacele de protecție individuală, de stingere a incendiilor, medicamentele, aparatele de cercetare și control radioactiv și chimic, alte mijloace tehnico-materiale - proprietate publică, precum și cele formate sau achiziționate contra mijloacelor ministerelor, departamentelor, unităților economice și cele folosite pentru protecția civilă.

(2) Se interzice folosirea averii Protecției Civile, schimbarea sau comercializarea ei, darea în arendă fără a coordona cu șefii respectivi ai Protecției Civile.

(3) Conducătorii unităților economice poartă răspundere pentru întreținerea, păstrarea și folosirea averii Protecției Civile în conformitate cu legislația.

Articolul 28. Întreținerea organelor administrative, formațiunilor militarizate și nemilitarizate și instituțiilor Protecției Civile

(1) Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Centrul republican de instruire pentru protecția civilă și filialele lui, militarii și lucrătorii organelor administrative, formațiunilor militarizate și instituțiilor Protecției Civile se întrețin din contul bugetului de stat.

(2) Guvernul, autoritățile administrației publice locale asigură organele administrative, formațiunile militarizate, instituțiile și organizațiile Protecției Civile cu clădiri și încăperi de serviciu, mijloace de telecomunicații și transport auto.

(3) Militarii organelor administrative, formațiunilor militarizate și instituțiilor Protecției Civile își satisfac serviciul militar pe baza de contract și în chestiunile privind satisfacerea serviciului, asigurarea bănească și altor feluri de asigurare beneficiază de drepturile și înlesnirile stabilite de legislație pentru militarii Forțelor Armate.

(4) Efectivul formațiunilor militarizate ale Protecției Civile își satisface serviciul militarizat pe bază de contract și în chestiunile privind satisfacerea serviciului, asigurarea bănească și alte feluri de asigurare beneficiază de drepturile și înlesnirile stabilite de legislație pentru unitățile și subdiviziunile militarizate.

(5) Asigurarea tehnico-materială și întreținerea formațiunilor nemilitarizate ale Protecției Civile la unitățile economice se efectuează din contul mijloacelor unităților economice.

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA PROTECȚIE CIVILĂ. CONTROLUL ASUPRA PRESTĂRII EI.

Articolul 29. Răspundea unităților economice

(1) Unitățile economice din vina cărora s-au produs situații excepționale poartă răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat altor întreprinderi, cetățenilor și mediului înconjurător, în conformitate cu legislația.

(2) Accidentele în care au nimerit cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii, ca rezultat al apariției situațiilor excepționale, se califică drept accidente de muncă.

(3) Unitățile economice din vina cărora s-au produs situațiile excepționale sînt obligate să recupereze prejudiciul adus sinistraților și să le plătească indemnizații unice, în conformitate cu legislația.

Articolul 30. Răspunderea cetățenilor

Persoanele cu funcții de răspundere și alte persoane, vinovate de încălcarea prezentei legi și a altor acte normative privind protecția civilă, poartă răspundere disciplinară, materială, administrativă și penală, în conformitate cu legislația.

Articolul 31. Controlul asupra respectării legislației privind protecția civilă

Controlul asupra respectării legislației privind protecția civilă este exercitat de Departamentul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

Capitolul VII

COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI CIVILE

Articolul 32. Colaborarea Republicii Moldova cu alte state în domeniul PC

(1) Colaborarea Republicii Moldova cu alte state în domeniul protecției civile este efectuată de către autoritățile publice în limitele drepturilor și împuternicirilor stabilite de legislație.

(2) În cazul în care cetățenii Republicii Moldova execută lucrări în domeniul protecției civile peste hotare în baza tratatelor și acordurilor interstatuale se aplică prevederile acestor documente.

(3) Particularitățile reglementării relațiilor în domeniul protecției civile pentru cetățenii străini care lucrează în Republica Moldova se stabilesc prin acordul părților interesate.

PREȘEDINTELE
PARLAMENTULUI

Petru LUCINSCHI

Chișinău, 9 noiembrie 1994.

Nr. 271-XIII.